

4t
ESO

cat

Avaluació competències bàsiques
2012-2013

model 3

Govern
de les Illes Balears

Institut d'Avaluació i Qualitat
del Sistema Educatiu

Competència en comunicació lingüística

Llengua catalana

COMPRESIÓ ORAL

1. L'objectiu de l'autor del text és...

- A. fer una anàlisi científica dels arbres de les Balears.
- B. destacar els arbres més importants de les Balears i alguns dels animals i plantes que viuen en una determinada zona.
- C. detallar els perills que comporta per als humans la presència de la processonària dels pins.
- D. explicar detingudament les característiques dels ocells dels boscos de les Illes Balears.

2. D'acord amb el text...

- A. la figuera és un arbre present en totes les Balears.
- B. als illots més petits, hi trobam tot tipus d'arbres.
- C. la savina es troba principalment a Mallorca i Menorca.
- D. el garrover és especialment important a la Serra de Tramuntana.

3. De què s'alimenten les larves de processionària dels pins?

- A. De l'escorça seca dels pins.
- B. Dels trossos de pinyons que cauen en terra.
- C. De les fulles que s'han utilitzat per fer els nius.
- D. De la resina acumulada a les branques dels pins.

4. Quin és el millor moment per capturar la cuca peluda per combatre la plaga?

5. El text que has escoltat es...

- A. una narració breu.
- B. un text de divulgació.
- C. un relat de ciència ficció.
- D. un estudi d'alta investigació.

6. El text va adreçat a...

- A. experts en botànica.
- B. tècnics en ecologia i reciclatge.
- C. qualsevol persona interessada per temes de natura.
- D. persones aficionades als temes de ramaderia.

7. Quan l'autor del text parla d'“inquilins dels arbres” es refereix a...

EXPRESSION ESCRITA

8. Redacta un text d'unes 125 paraules en què expliquis, d'una banda, on t'agradaria anar de viatge d'estudis i per què, i, de l'altra, quines activitats proposaries que es fessin al centre per aconseguir doblers per al viatge (tipus d'activitat, responsables, persones a qui aniran adreçades, lloc on es duran a terme...).

Pensa que abans de començar a escriure has d'ordenar mentalment les idees.

COMPRESIÓ ESCRITA

Guia d'allotjaments econòmics

A l'hora de planificar el teu viatge és important que tenguis en compte els diferents tipus d'allotjament econòmic que es poden trobar actualment. A continuació, et presentam una selecció de pàgines en les quals trobaràs informació diversa i actualitzada referida a diferents possibilitats d'allotjament a preus molt raonables.

ALBERGS JUVENILS

Els albergs juvenils són establiments que ofereixen allotjament tant a clients particulars com a grups. Actualment, no hi ha límit d'edat per fer ús dels seus serveis, només cal tenir vigent el carnet internacional d'alberguista. A diferència dels establiments hotelers, als albergs es poden reservar llits i no habitacions senceres, ja que és allotjament compartit.

Hostelling International

www.hihostels.com

És la web oficial de la xarxa internacional d'albergs de tot el món. Des d'aquesta pàgina pots consultar la disponibilitat de places i, fins i tot, fer reserves a la majoria d'albergs.

Hostelwold

www.hostelworld.com

Central de reserves que et permet contractar allotjament en molts d'albergs juvenils, tant dels que pertanyen a la xarxa internacional com altres albergs més petits o privats.

Red Española de Albergues Juveniles

www.reaj.com

Web dels albergs de l'Estat espanyol integrats a la xarxa.

HostelBookers

www.hostelbookers.com

Central de reserves que et permet contractar allotjament en molts d'albergs juvenils, tant dels que pertanyen a la xarxa internacional com altres albergs més petits o privats.

CÀMPINGS

Encara que no solen fer descomptes a joves i estudiants, els preus dels càmpings són assequibles. N'hi ha de categories diverses, que prestin serveis variats.

Infocamping

www.infocamping.com

Guia prou completa de càmpings de tot Europa.

Campingo

www.campingo.com

Guia mundial de càmpings de tots els continents (en anglès i en francès).

BED & BREAKFAST

El Bed & Breakfast és un allotjament en cases particulars o petits hostals familiars amb dret a dormir-hi i a berenar-hi al dematí. És molt estès pel Regne Unit i Irlanda.

International bed & breakfast pages

Allotjament en més de 40 països (en anglès).

B&B a Irlanda

Web de Turisme d'Irlanda amb un recull dels Bed & Breakfast del país.

Vayacamping

www.vayacamping.net

Guies i portals de càmping de diversos països europeus

Host & Guest Service

Bed&Breakfast al Regne Unit (en anglès).

9. Quina és la intenció d'aquest text?

- A. Explicar les característiques dels principals albergs del món.
- B. Descriure els diferents hotels i càmpings més barats d'Europa.
- C. Presentar la guia jove dels millors viatges i allotjaments internacionals.
- D. Donar a conèixer les diferents possibilitats d'allotjament econòmic en tot el món.

10. D'acord amb el text, quina és la condició per poder allotjar-se en un alberg?

- A. Tenir el passaport en regla.
- B. Ser un grup de més de tres persones.
- C. Disposar del carnet internacional d'alberguista.
- D. Tenir una edat compresa entre els 18 i els 35 anys.

11. Quina és la diferència que el text destaca entre un alberg i un hotel?

- A. L'hotel és més car que l'alberg.
- B. Als albergs es poden reservar llits i no habitacions senceres.
- C. Als hotels t'ofereixen el berenar i el sopar inclòs dins el preu.
- D. Els albergs ofereixen allotjament tant a clients particulars com a grups.

12. A qui va adreçada especialment la informació del text?

- A. Bàsicament a la gent jove.
- B. Només als joves de 18 a 21 anys.
- C. A les famílies amb fills menors d'edat.
- D. Als grups excursionistes d'estudiants o aturats.

13. Com es presenta la informació en el text?

- A. Dispersa i desorganitzada.
- B. En un text amb instruccions.
- C. En un text molt extens i dens.
- D. De manera ordenada i sintetitzada.

14. A partir de la informació del text, quina de les opcions d'allotjament presentades anteriorment t'interessaria més en el cas que haguessis de fer un viatge? Per què?

15. De quina altra manera es diu en el text que els preus són econòmics?

- A. Barats i baixos.
- B. Raonables i barats.
- C. Rebaixats i ajustats.
- D. Raonables i assequibles.

Les platges de les Illes Balears

Emergències recomana prudència a les platges davant l'increment de l'afluència de banyistes

Les inspeccions que la Direcció General d'Emergències du a terme cada estiu a les nostres platges han posat de relleu un destacat increment del grau d'ocupació dels arenals i les zones costaneres, cosa que podria comportar un canvi en la catalogació del nivell de risc d'algunes platges.

Els nivells de risc vénen determinats principalment per l'afluència de banyistes, ja que les estadístiques posen de relleu que com més usuaris tenen les platges, més nombre d'incidents s'hi registren. Així, en aquests moments existeixen a l'arxipèlag 254 platges de risc baix, 81 de risc mitjà i 40 de risc alt.

Segons la catalogació de platges, els arenals verges i amb poca afluència de visitants tenen un risc baix. N'hi ha 139 a Mallorca, 54 a Menorca, 42 a Eivissa i 19 a Formentera.

D'altra banda, les platges de nivell mitjà es caracteritzen per ser accessibles, per estar dotades parcialment de serveis, per no estar integrades en nucli urbà i per estar vigilades. N'hi ha 34 a Mallorca, 19 a Menorca, 26 a Eivissa i 2 a Formentera.

Les platges de risc alt —amb el nombre més elevat de visitants— tenen accessibilitat total, dotació completa de serveis i vigilància i estan integrades en nucli urbà. Són 36 a Mallorca, 1 a Menorca, 2 a Eivissa i 1 a Formentera.

Així mateix, existeixen altres platges amb riscos derivats dels corrents marins, no sempre freqüentades. En total són 13 a Balears, de les quals 6 es localitzen a Menorca, 4 a Eivissa i 3 a Mallorca.

Davant la major afluència de banyistes, embarcacions i elements d'oci aquàtic, des d'Emergències es recomana als usuaris que ocupen les nostres platges que siguin més prudents. En aquest sentit, es vol incidir especialment en els consells d'autoprotecció, que es poden consultar a la pàgina web d'Emergències 112 (<http://112ib.caib.es>). Especialment, es recorda que els accessos de les embarcacions han de ser sempre pels canals abalisats i que aquestes s'han d'ubicar sempre fora de la zona de bany per evitar accidents. En relació amb aquest tema, s'ha de remarcar que durant el mes de juliol, el SEIB 112 ha detectat 48 incidents relacionats amb embarcacions varades dins zones de bany a les platges de tot Balears.

De la mateixa manera, s'insisteix una vegada més en la necessitat de fer cas a les indicacions que els responsables de seguretat de les platges fan per mitjà de les banderes informatives i les ordres directes, en relació amb la perillositat del bany.

Finalment, també s'incideix en les recomanacions bàsiques per evitar accidents greus per efectes de l'exposició abusiva al sol i altres pràctiques perilloses.

<http://www.caib.es/govern/sac/fitxa.do>

(adaptació)

16. Quina d'aquestes frases dóna una informació errònia respecte del contingut del text?

- A. L'exposició abusiva al sol no es considera una pràctica de risc.
- B. Les platges de les Illes Balears es cataloguen en funció del seu nivell de risc.
- C. Els nivells de risc de les platges es calculen a partir de l'afluència de visitants i de l'existència de corrents marins.
- D. L'increment del nivell d'ocupació de les platges pot comportar un canvi en la catalogació del nivell de risc d'aquestes.

17. De quina manera, segons el text, els responsables de la seguretat a les platges duran a terme les indicacions en relació amb la perillositat del bany?

- A. Amb senyals acústics.
- B. Amb unes balises col·locades a la costa.
- C. Amb cartells col·locats estratègicament.
- D. Per mitjà de les banderes informatives i ordres directes.

18. En quins paràgrafs del text es fa referència a les característiques de les platges segons el tipus de risc i els corrents marins?

- A. Només en el segon paràgraf.
- B. En el primer i el darrer paràgraf.
- C. Del paràgraf tercer fins al sisè, ambdós inclosos.
- D. Del primer paràgraf al tercer, ambdós inclosos.

19. Quina funció té la frase situada just davall del títol del text?

- A. Millorar la presentació de la informació.
- B. Destacar el missatge que es vol transmetre.
- C. Expressar una opinió crítica de l'autor del text.
- D. Reduir l'espai en blanc entre el títol i el text pròpiament dit.

20. En el text es recomana la pàgina (<http://112ib.caib.es>) per trobar informació sobre...

- A. el nivell de risc de totes les platges de les Illes Balears.
- B. la normativa bàsica per evitar accidents.
- C. les dates de les diferents inspeccions de la Direcció General.
- D. els consells d'autoprotecció en què vol incidir Emergències.

21. Escriu un altre títol per a aquest text, d'acord amb el contingut.

22. El que pretén, bàsicament, l'autor d'aquest text és...

- A. recomanar als banyistes les platges més segures.
- B. recordar que les embarcacions tenen prohibida l'entrada a les platges.
- C. explicar com es fa la catalogació de les platges i fer recomanacions bàsiques per evitar-hi accidents.
- D. explicar quina és la tasca principal de la Direcció General d'Interior i Emergències.

La moral del camaleó

[...] Tancat entre les parets de casa seva en Boris va aprendre, amb un petit teatre de titelles que li havien regalat fa uns anys, a sentir sensacions diferents a les que havia tengut fins aleshores. Es passava el dia revivint èpoques i personatges, representant escenografies que li venien al cap espontàniament, mentre els titelles es movien al ritme de les seves mans, que varen arribar a ser les d'un autèntic mestre titellaire. La seva veu s'adaptava a cada titella com els músculs de la cara a les ganyotes. Era digna d'admiració una habilitat tan complexa en un al·lot tan tímid, sobretot en una època tan catastròfica per a la imaginació com reeixida per a la televisió.

Quan va fer una declaració signada, que va entregar als seus pares, en la qual expressava les ganes que tenia de dedicar-se al noble ofici d'actor i que el seu propòsit era ferm, aquests varen intentar no només persuadir-lo, sinó que l'obligaren a no parlar més del tema. Ell no es donà per vençut, ja que el que sentia era vocacional, i quan els va dir que havia trobat una feina de comptable, va justificar-se amb ell mateix que, posats a fer ús de les pròpies habilitats, mantendria les aparences mentre es dedicava a interpretar no només per a la família. En realitat, el no rotund dels pares havia provocat l'efecte contrari del que desitjaven, l'havien empès a ser un actor vers ells, i aquesta circumstància havia anat agafant la forma d'una bolla que s'havia anat fent grossa, fins al punt d'esdevenir, a més d'una mostra de manca de confiança, una ocultació als pares de la seva vertadera vocació, la qual amb el temps s'aniria fent més profunda.

El director de teatre que el va contractar estava encantat amb les seves actuacions. Tot en ell era versemblança i caracterització. Qualsevol personatge que li fos encarregat interpretar era una actuació magistral en la qual es combinaven la mesura, el discerniment i la passió. Per a en Boris, senzillament es tractava de fer el mateix que havia fet a casa amb el teatre de titelles i, de fet, s'imaginava —mentre movia les mans, feia gestos i posava veu de Hamlet— que era entre les parets del seu castell particular, preguntant-se per l'essència de la seva vida, la dels seus titelles i la dels seus pares.

Un dia, allò que ell més temia va passar, tot i les precaucions que havia pres perquè els seus pares no descobrissin a què es dedicava. Sense ell saber-ho, varen assistir a una representació en què en Boris actuava. Un cartell anunciador havia descobert el secret més ben guardat als seus pares, quan passejaven per la ciutat. Afortunadament, en Boris no els va veure mentre representava l'obra de Pirandello *Un, cap i cent mil*, per la qual cosa la seva actuació va ser memorable com sempre i els aplaudiments tan unànimes, que els seus pares no es varen poder estar d'aplaudir i sentir-se més orgullosos que mai del seu fill, tot i que els havia enganyat.

Biel Fullana

Font: *Antologia de joves narradors de Mallorca* (adap.)

23. Escriu un resum (d'unes tres línies) del text que acabes de llegir en el qual destaquis les idees principals.

24. Com va explicar en Boris als pares la seva vocació d'actor?

- A. En una visita als avis.
- B. En una interpretació teatral.
- C. Per mitjà d'una declaració escrita i signada.
- D. En un sopar amb tota la família reunida.

25. El símbol [...] utilitzat en l'encapçalament del text serveix per...

- A. anunciar l'opinió del narrador.
- B. marcar el començament del relat.
- C. assenyalar que intervé un personatge.
- D. indicar que en aquest lloc s'ha suprimit un fragment del relat.

26. La frase del text “tot ell era versemblança i caracterització” fa referència a...

- A. la capacitat que tenia en Boris per fer creïbles i autèntics els personatges que representava.
- B. l'actitud positiva que aconseguia en Boris en el públic que acudia a les seves representacions.
- C. la qualitat del maquillatge, vestuari i decorat dels diferents actors en cada representació.
- D. l'interès que manifestava en Boris per representar, molt especialment, els personatges còmics.

27. Tria quina de les afirmacions següents es correspon amb les característiques de l'estructura:

- A. El text està format per una primera part de descripció del protagonista i per una segona de desenvolupament de l'acció.
- B. El text segueix una estructura d'introducció, nus i desenllaç, en què el nus es correspon només amb el tercer paràgraf.
- C. La presentació del protagonista ocupa els dos primers paràgrafs.
- D. El text segueix una estructura d'introducció, nus i desenllaç, en què el nus es correspon amb el segon i tercer paràgrafs.

28. D'acord amb el text, com es qualifica l'habilitat d'en Boris amb els titelles?

- A. Complexa i reeixida.
- B. Complexa i imaginativa.
- C. Complexa i digna d'admiració.
- D. Complexa, singular i molt reeixida.

29. Quina de les paraules següents és la contrària de “versemblança”?

- A. Inquietud.
- B. Inseguretat.
- C. Veracitat.
- D. Incredibilitat.